

Ocak 2010, Mimarlar Odası Ankara Şubesi
Yayınları, Ankara; 246 sayfa.

Açıly Allmer (Der.) 2010, Varlık
Yayınları, İstanbul; 143 sayfa.

Selçuk Altın, Ekim 2009, Boyut
Yayınları, İstanbul; Türkçe ve İngilizce,
114 sayfa.

ULUCANLAR MERKEZ KAPALI CEZAEVİ DEĞERLENDİRME PROJESİ: Kent Düşleri Projefikir 1

Kentlerin ortak belleklerinin hızla silinmekte olduğu son yıllarda, yaşanmakta olan sorunlara ilişkin farklı seçenekler üretmek, kentlerin sağlıklı gelişmesi, kent yaşamı ve geleceğine dair, oldukça sınırlı olan düşüncelerin çoğaltılması ve yaygınlaşmasını sağlamak önemli hale geldi. Bu amaçla, kentlileri, uzmanları, yerel yöneticileri, demokratik kitle örgütlerini, sivil inisiyatifleri bir araya getirerek çözüm önermelerinin tartışılmasını hedefleyen katılımcı süreçlerin tanımlanması için, Mimarlar Odası Ankara Şubesi "Kent Düşleri: Projefikir" yarışmalarını başlattı. Kente ilişkin yeni gündem ve önermeleri içinde barındıran, elde etme yöntemi olarak yarışma kurgusunun benimsendiği, mimarlık lisans ve lisansüstü öğrencilerinin katılımı ile gerçekleştirildi. Yarışma serisinin ilki, ülke siyasi tarihinin önemli olaylarına tanıklık eden ve 2006'da boşaltılan Ankara Ulucanlar Merkez Kapalı Ceza ve Tevkifevi'nin dönüştürülüp kente kazandırılması amacıyla açıldı. Açılan ilk kent düşleri yarışmasında ödül alan / almayan tüm projeleri içeren kitap, hızla dönüşen kentlerde yapı ve mekân kullanımlarına ilişkin başka bir yaklaşımın da mümkün olduğunu gösteren başarılı bir kent mücadelesindeki sürecin bir bölümünü aktarıyor. Kitapta ayrıca, cezaevi tarihçesi, koruma bölge kurulu tescil kararı, jüri değerlendirme raporu, kolokyumdan notlar yer alıyor. ❖

SİNEMEKÂN: SİNEMADA MİMARLIK

Mimarlık disiplini ve sinema arasındaki artan etkileşim, bu ilişkiden yararlanan disiplinlerarası derslerin kurgulanmasını ve sinemanın mimarlık eğitimindeki önemini ortaya çıkmasını sağladı. Kitap, son dönemde mimarlık kültürü içerisinde tartışmaya açılan sinema ve mimarlık arasındaki ilişkiyi irdeleyen bir dersin ürünü. "Sinema Mekânı Eleştirir", "Düşletir", "Temsil Eder", "Kullandırır", "Denetler" ve "Dönüştürür" başlıkları altında derlenen makaleler, Dokuz Eylül Üniversitesi, Mimarlık Bölümü'nde verilen "Sinema ve Mimarlık" dersinin katılımcıları tarafından yazılmış. Sessiz dönemden dijital teknolojiye, fantastik filmlerden bilim kurgu filmlerine geniş bir yelpazesi olan derlemede Fritz Lang, Jacques Tati, Quentin Tarantino, Lars von Trier gibi yönetmenlerin ürünleri inceleniyor. ❖

AKDENİZ KITASINDA BİR LİMAN: GERRAİİDAİ – SIĞACIK

Başlangıçta bir "gezi rehberi" olarak tasarlandığı belirtilen kitap, yazarın kırk yılı aşkın süredir ilişkisini koparmadığı, öncesini Kurtuluş Savaşı'nda bu bölgede çarpışan ve daha sonra da buraya yerleşen dedesinden dinlediği Sığacak'ı konu ediyor. Köyü, tarihi, kültürel yapısı ve turistik değerlerinin yanı sıra, güncel folkloru, yaşamı, yaşayanları, balıkçıları ve ürünleriyle harmanlanarak aktaran kitap, bir roman gibi keyifle okunuyor. Çok zengin bir kaynak taramasına dayanan kitap, Sığacak'ı alışılageldiğimiz tarih tezlerini irdeleyerek gündeme getiriyor. Başlıkta kullandığı bölgeye ilişkin "Akdeniz Kıtası" nitelemesi de bunlardan birisi. "Ege'de olan biten her şeyi Helen başlığı altında açıklamanın saçmalığını biraz daha iyi fark ettim. Tarihi geçmiş MÖ 7000'lere dayanan bu toprakların bir insanı, bir Anadolu olarak yaşadığım topraklara olan ilgisizliğimden utandığım anlar oldu. Sonra 'Anadolulaşma' diye bir kavramın olduğuna iyice inanmaya başladım. Bir kez daha anladım ki Halikarnas Balıkcısı'nın söylediği gibi Anadolu bir farklı durur bu dünya yüzünde, o, bugün İspanya, İtalya, Yunanistan'ın bulunduğu topraklar gibi dikine durmaz haritalarda, tersine yanlamasına uzanır iki kıta arasında. Bir yakadan bir yakaya binlerce yıldır kim geçerse geçsin, ne geçerse geçsin, hem bir iz hem bir tortu bırakmıştır.

Anadolu toprakları kat kat binlerce yıldır bu kültürlerin izlerini ve tortularını biriktirir. Ama artık onlar Anadolu'nun malıdır ve Anadolulaşmıştır. Sanırım işin özü burada yatıyor. Abidin Dino'nun dediği gibi: 'Anadolu'ya her ne gelmiş ve gelecekse, Anadolulaşır; İslam dini bile.' İzmir'in Seferhisar ilçesine bağlı, yeni adıyla Sığacak mahallesi, yazarın gönlündeki adıyla "Sığacak Köyü", kitap rehberliğinde kalesinden başlanarak kolayca adım adım gezilebiliyor. Bir yandan da, 1894 yılında henüz daha 21 yaşındayken omzuna apoletler takılıp cepheye sürülen bir Harb Okulu talebesi, vücudunda Kurtuluş Savaşı'ndan kalma kurşun ve şarapnel yaraları ile kimselerin yazık nedir bilmediği bir dönemde Sığacak'ı keşfedip, 1950'li yılların sonundan itibaren kalan yaşamının önemli bir bölümünü burada geçiren dedesi Emekli Yarbay Murat Erciyeş'e de bir vefa borcu niteliğinde. Selçuk Altın'ın yaptığı, belleğine yer etmiş, deniz, balık, balıkçı ve bölge kültürüne ilişkin tarihî motifleri yansıtan hiç de amatör olmayan yağlıboya resimleri; mimarlık fakültelerinde bir fikrin yalınlaştırılarak, istenilen tüm detayların estetik bir kurgu içinde verilebileceğine örnek olarak gösterilebilecek krokiler; eskizler ve çektiği fotoğraflarla desteklenen, çevreye duyarlı bir bakışla ele alınan bu kitap, "bir mimar elinden çıkmış" dedirtiyor. ❖

Çetin Ünalın